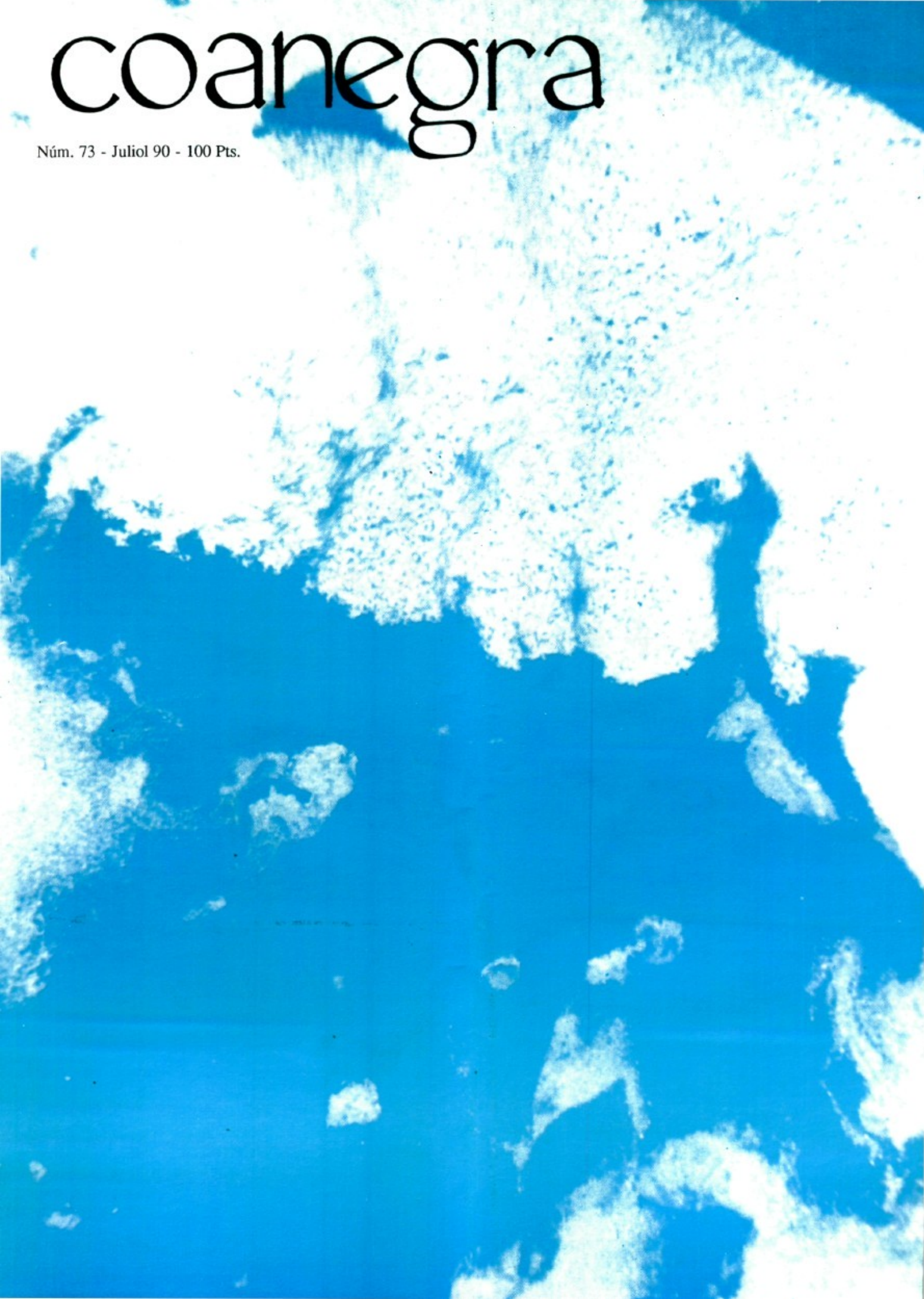

coanegra

Núm. 73 - Juliol 90 - 100 Pts.

SALÓ RECREATIU

ES CAMI

Obert de 12 a 24 hores els dies feiners
i de 10,30 a 24 els dissabtes, diumenges i festius

Bernat de Santa Eugènia, 17 - SANTA MARIA

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

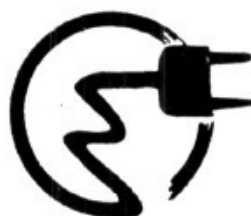
CONSTRUCCIONS

MATEU GARCIA LLINAS

Cuartel, 1º, nº. 12 (Camí de Coanegra)
Telèfon: 62 08 83

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

Neteja de pous negres

Pastor

Tels. 62 04 49 - 62 08 47
Prolongación Mesquidas s/n. 2º - 1ª.

Santa Maria

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

GALERIA CA'N BRAHÓ

MARCS
QUADRES
MOTLURES

Quarter Vª
Tel. 62 01 26

NIELS NORGAARD

qualitat balear s.l.

José L. Ferrer
FRANJA ROJA SA
Castells
DESTILERIAS SANTA MARIA

DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISSALEM

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

coanegra

**PUBLICACIÓ MENSUAL
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

**DEPÒSIT LEGAL
P.M. 381-1981**

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramon Canyelles Canyelles
Mateu Morro Marce
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL·LABOREN
Maria Amengual
Andreu Bestard
Josep Escobar
Miquel Sastre

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**
Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles publicats en aquesta
revista sols expressen l'opinió dels
seus autors.

EDITORIAL

MOCIÓ DE CENSURA A L'AJUNTAMENT DE STA. MARIA

Just a punt de sortir aquest número de «Coanegra» hem sabut de l'existència d'una moció de censura a l'Ajuntament de Santa Maria, presentada pel PSM, PSOE i CDS contra l'equip de govern del PP. Aquesta moció s'haurà de debatre i votar en un temps no superior a dos mesos. Si guanya possiblement hi haurà una reestructuració del funcionament de l'Ajuntament, si perd les coses seguiran més o manco igual.

A hores d'ara és molt difícil avaluar les conseqüències d'aquesta moció. Caldrà esperar que els fets segueixin el seu curs i en tot cas esperam que tots els grups, tant els que han presentat la moció com el de l'actual majoria, sàpiguen actuar amb seny i en benefici del poble. També seria desitjable que aquesta situació no es perllongàs per tal d'evitar una paralització de l'activitat de l'Ajuntament.

DETENCIÓ IL·LEGAL

Hi ha hagut un fet que ha ocupat l'atenció de tota Mallorca: la detenció d'un jove santamarièr, sense cap causa justificada coneguda, i les amenaces i maltractes a que va ésser sotmès. Amb aquest tema sí que Coanegra hi vol tenir una postura clara de condemna, repulsa i indignació.

Sabem que el tema està en els tribunals, això ens obliga a ésser prudents, però esperam que la justícia sigui clara i justa, perquè atemptats contra la dignitat de les persones, contra la dignitat en aquest cas d'un jove del nostre poble, no es poden admetre. Es tracta, ben probablement, d'una detenció il·legal, amb mals tractes, amb amenaces, i amb un menyspreu absolut dels drets de la persona.

Aquest jove va ésser valent, i va voler xerrar en mallorquí. Es diu que la resposta d'un guàrdia va ésser: «si no hablas en castellano te romperé la cara». És molt trist que encara passin coses com aquestes a Mallorca.

Sincerament creim que aquestes actituds no són generals dins la guàrdia civil, ni molt manco, i que per això no es pot condemnar tot un cos. Però creim que aquest fet expressa que qualche cosa falla: és preocupant que joves guàrdies demostrin aquestes actituds. Per ventura pensen que es pot detenir i atropellar sense cap justificació, per ventura desconeixen que la nostra llengua és oficial a les Illes Balears. En tot cas falla qualche cosa a la formació d'aquests guàrdies, qualche cosa que els fa inútils per complir les funcions socials que tenen comanades.

UN CAS D'ESCÀNDOL

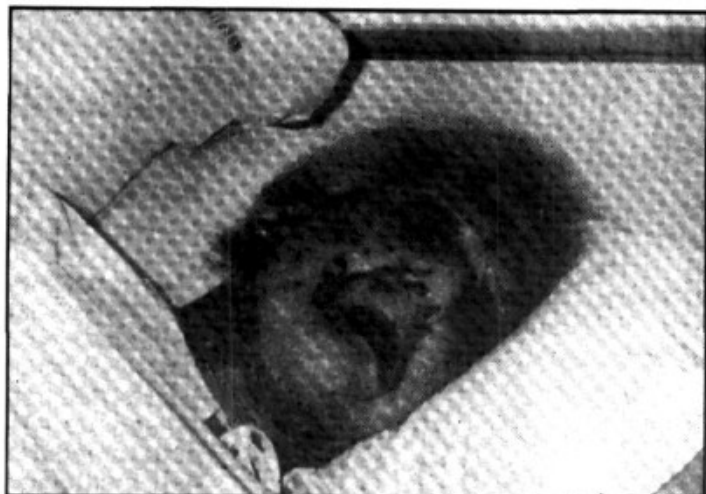
El descobriment d'una dona major en un estat deplorable, plena de brutor, d'excrements, d'insectes, tan debilitada que poc després -i malgrat l'assistència mèdica- ha mort, és un altre tema que ens ha afectat a tots. No voldríem per res que Santa Maria fos poble de notícies com aquesta. Una notícia negra i trista, que ens fa empegueir de bon de veres.

No volem cercar culpables. Qui va provocar aquesta situació patia a ben segur qualche malaltia mental, psíquica o espiritual; qualche brutal deformitat que el feia incapaç d'una convivència normal. En tot cas no volem gratar per aquest caire.

El que ens preocupa és el que expressa el fet. ¿Com és possible que el poble no se n'hagi donat compte més aviat? ¿Com és possible tanta indiferència? ¿Com no havíem pensat abans en la situació d'aquesta dona? És una crítica i un retret que ens hem de fer a tots. Perquè aquesta història no és anecdòtica: expressa coses profundes, d'insolidaritat, de conformisme, d'indiferència, d'egoisme. I aquesta història no s'hauria de tornar repetir mai més.

LA MORT D'AINA PONS, SOTMESA AL MÉS INHUMÀ ABANDONAMENT PER PART DEL SEU MARIT, COMMOCIONA TOT SANTA MARIA

CALVARI AMB FINAL TRÀGIC

Darrerament Santa Maria ha estat notícia als diaris mallorquins, per desgràcia a la pàgina de successos. I hi ha hagut malauradament motius de sobra. Els fets són ja coneguts perfectament de tothom. El santamarier Miquel Florit, més conegut pel malnom de «es presumit», va tenir tancada i absolutament abandonada dins ca seva, a la seva dona Aina Pons Pasqual, malalta i anciana, sense rebre aliments ni la més mínima atenció, totalment desatesa i en un lamentabilíssim i inhumà

estat, esperant (suposam) que morís poc a poc envoltada, com ja han remarcat els diaris, dels seus propis excrements, de brutor, de formigues, d'incomprensió i de crueldat: en un estat que no mereix cap persona ni cap altra criatura vivent.

Varen esser els veïnats que, estranyats de no tenir noves de la seva veïnada, i sospitant que alguna cosa estranya succeïa dins aquella casa, varen anar a donar avis a l'Ajuntament. Quan l'assistenta social, acompanyada d'un municipal es presentaren al domicili en qüestió, es trobaren que el marit no els va deixar entrar.

Hi varen haver de tornar amb una ordre judicial, acompanyats de la Guàrdia Civil i del metge. Una vegada dedins, l'espectacle que hi trobaren era realment impressionant. Senzillament devia escarrufar veure l'estat d'abandó d'aquella pobra dona, que va ser immediatament ingressada a l'Hospital General, amb tot el cos ple de ferides i infeccions greus. El seu marit passà a disposició de les autoritats competents, però no ha ingressat a la presó, es diu que a causa de la seva edat, sinó que està a càrrec de la seva filla, que viu a Ciutat.

L'estat de salut de n'Aina Pons semblava que anava millorant amb els dies, i així ho recollia, per exemple, la Última Hora de dia 17 de juny. Però la seva avançada edat i les greus infeccions que tenia a tot el seu cos varen poder més, i dijous dia 21, després de sofrir una forta pujada de tempera-

S'ARC

F O T O G R A F I A

Miquel Rosselló Amengual
Pl. Hostals, 22 - Tel. 14 01 05

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

CONFECCIONS

VICÈ

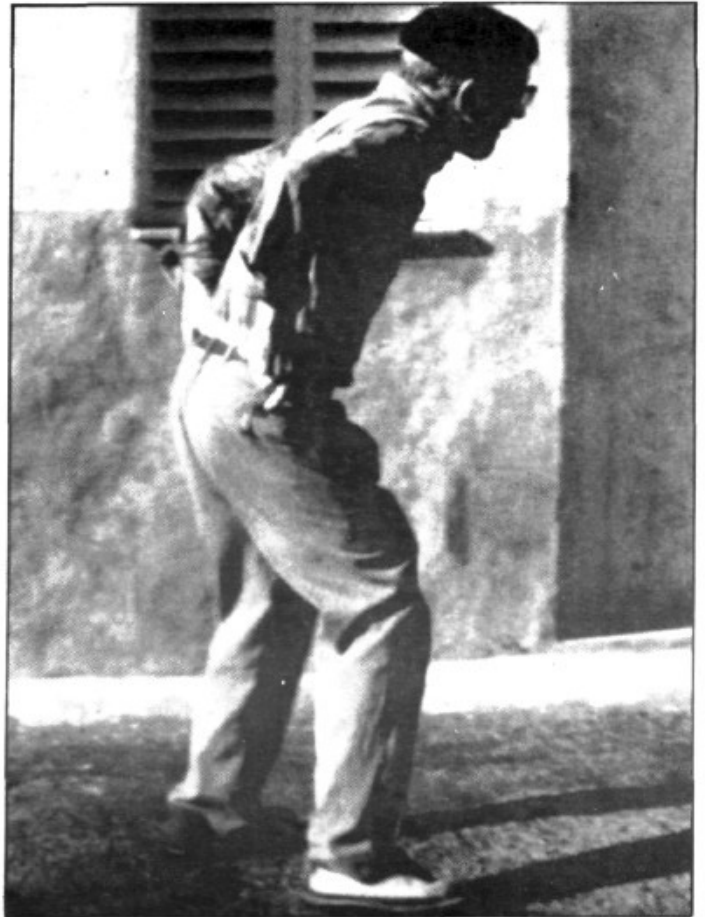
MODA JOVE

tura, va morir. «es presumit» quedava viudo per tercera vegada.

Dissabte dia 23, després que tot el poble conegués la notícia de la mort, algú, en nom de tot el poble, va dipositar un ram de flors davant la casa que fou domicili i presó de la difunta.

Aquests fets, sense cap dubte, han commogut tot el poble. Tothom pràcticament ha manifestat el seu estupor o la seva ràbia, i els comentaris de tota casta no han faltat. I és que solem pensar que aquestes coses no poden succeir aprop de noltros, que són només històries que duen els diaris, amb personatges irrealment, de paper. Però no, aquesta vegada ha resultat ésser una història pròxima, real, amb protagonistes de carn i os. I un escarrufament ens ha recorregut a tots de cap a peus, i no acabam d'entendre que coses així passin dins Santa Maria. I la pregunta és la mateixa per a tothom: Com ha pogut ésser?

Es presumit ja havia mostrat el seu peculiar caràcter davant la càmera del fotògraf de Coanegra.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

AQUEST MES
PER RENOVACIÓ DE STOCK

GRAN
LIQUIDACIÓ

DE VASES PER
FOTOS

GUILLE RMO
DE LA FUENTE
FOTOGRAF

FOTO
MIQUEL

Pl. Hostals, 57 - Tel. 14 02 72

Santa Maria

EN POQUES PARAULES

UN BAR A L'ESTACIÓ

Si no hi ha res de nou, sembla que el deplorable estat de conservació de l'estació del tren millorarà pròximament, ja que resulta que FEVE, per millorar l'aspecte i l'estat de l'estació, té la intenció d'adjudicar una part de la planta baixa per a la instal·lació i explotació d'un bar-cantina. No és que a Santa Maria estiguem mancats de bars, però una millora a l'estació ens vendrà d'allò més bé. El termini de presentació de sol·licituds d'explotació acaba dia 30 de juny.

VACUNACIÓ DE CANS

Els pròxims dies 4 i 6 de juliol tindrà lloc la vacunació antirràbica de cans. Serà de les 9 a les 11 del matí a l'Edifici Municipal. S'hi ha de presentar la cartilla antiga.

VA MORIR ES MUT

Durant el passat mes de maig va morir en Bartomeu Benàsser, «Es Mut», escolà major de la Parròquia, i personatge conegut i apeciat de tot el poble. Al n° 43 de la nostra revista, d'octubre del 87, publicàvem una semblança biogràfica seva; i en aquells moments en Tomeu manifestava la seva satisfacció de sortir a les nostres pàgines, perquè així el recordarien fins i tot després de mort. «i per molts d'anys, només hi podem afegir nosaltres, a més d'expressar el nostre sincer condol als seus familiars i amics.

SA SINI

Divendres dia 15 de juny va tenir lloc al bar de Sa Sini l'actuació musical del grup de Pep Banyo. L'actuació havia de tenir lloc també l'endemà dissabte, però l'actitud intransigent d'algun veïnat va impedir que es dugués a terme, alegant el renou excessiu, tot i que Sa Sini no es destaca per ser un local especialment renouer, i que les seves parets són prou gruixades, i ningú hi viu aferrat. Així i tot, els propietaris del negoci estan enllestint les mesures necessàries per a que les futures actuacions musicals que tenen previst fer no puguin ésser excusa per a cap reclamació.

D'altra banda, ja està a disposició del públic la piscina de Sa Sini. Pròximament, amb tota probabilitat un diumenge de juliol, tindrà lloc una festa amb motiu de la inauguració de la temporada a la piscina.

CORREUS ES CANVIARÀ

L'estafeta de Correus i Telégrafs ubicada a la carretera d'Inca, on estava llogat el local a un particular. Durant aquests darrers mesos han recercat un nou local on instal·lar l'estafeta, fins i tot s'adreçaran a l'Ajuntament sense obtenir una resposta satisfactòria. Sembla que gairebé s'han ultimat les gestions per ubicar-lo a algun local a la Plaça Nova.

REMOR COMERCIAL

Sembla que a Can BUC es pugui instal·lar de nou un forn. I que també s'obri una sucursal d'un forn a l'edifici de Ca'n Dolç. D'altra banda Serveis JG Oliver ha reobert al públic. I que en Benet Darder ofereix els seus serveis d'electricista i instal·lador ubicat a la Plaça Nova.

LA COPOT I EL RAIGUER

Durant el mes de juny el Sr. Sáiz Conseller d'Obres Públiques i Ordenació del Territori es reuní a la Vila de Binissalem per tractar el tema dels recursos hidràulics d'aquesta Mancomunitat del Raiguer. Hi ha una certa escassetesa d'aigua,

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca
de plantes ornamentals

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

una freqüència de pluges baixa i un constant augment en el consum d'aigua.

PROCESSÓ DEL CORPUS

Com cada any es va celebrar al nostre poble la tradicional processó del Corpus. La fotografia dóna constància de la desfílada.

EXPOSICIÓ DE PINTURA DE MAGDALENA SASTRE

Coincidint amb l'entrega de premis premsa forana la santamariera Magdalena Sastre, inaugurarà la seva darrera exposició de quadres, al complex de Modelmon d'Algaida. Es tracta d'una sèrie d'olis molt elaborats en els quals hi reflecteix paratges i persones.

L'horari de visites és de 10'30 a 13 i de 17'30 a 20 hs. i es pot visitar fins dia 6, els diumenges està tancat.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS

David Fullana Pérez (10.5.90)
Margalida Canyelles Abrines (30.5.90)
Catalina Serra Borràs (16.6.90)
Catalina Mercè Acosta Ferrer (20.6.90)

MATRIMONIS

Joan Sastre Redondo i Josepa Catalina Nicolau Estades (5.5.90)
Francesc Prieto Pérez i Assumpta Uribe Tomàs (9.6.90)

DEFUNCIONS

Josep Ignasi Pere López Forteza (10.5.1951 - 16.5.90)

Font: Registre Civil, 23 de juny

**CERÀMICA
CAN BERNAT**

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
SANTA MARIA DEL CAMÍ

TELÈFON 62 01 78

Campanya de Normalització Lingüística

CONVOCAREN INICIALMENT LA CAMPANYA:
EL GOVERN BALEAR
EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
EL CONSELL INSULAR DE MENORCA
EL CONSELL INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA
L'AJUNTAMENT DE PALMA

S'HI HAN ADHERIT(en data 15 de juny de 1990):

LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

ELS AJUNTAMENTS

Ajuntament d'Alaior
 Ajuntament d'Alaró
 Ajuntament d'Algaida
 Ajuntament d'Andratx
 Ajuntament d'Ariany
 Ajuntament d'Artà
 Ajuntament de Binissalem
 Ajuntament de Bunyola
 Ajuntament de Calvià
 Ajuntament de Campanet

Ajuntament de Campos
 Ajuntament des Castell
 Ajuntament de Ciutadella
 Ajuntament de Costitx
 Ajuntament d'Eivissa
 Ajuntament d'Esporles
 Ajuntament de Felanitx
 Ajuntament de Ferreries
 Ajuntament de Formentera
 Ajuntament de Fornalutx

Ajuntament d'Inca
 Ajuntament de Lloret de Vistalegre
 Ajuntament de Lloseta
 Ajuntament de Llubí
 Ajuntament de Llucmajor
 Ajuntament de Manacor
 Ajuntament de Mancor de la Vall
 Ajuntament de Maó
 Ajuntament de Maria de la Salut
 Ajuntament de Montuiri
 Ajuntament de Petra

Ajuntament de Sa Pobla
 Ajuntament de Pollença
 Ajuntament de Porreres
 Ajuntament de Puigpunyent
 Ajuntament de Sant Antoni Abat
 Ajuntament de Sant Joan
 Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar
 Ajuntament de Santa Maria del Camí
 Ajuntament de Santanyí
 Ajuntament de Son Servera
 Ajuntament de Sóller

ELS PARTITS POLÍTICS

Partit Popular (PP)
 Partit Socialista Obrer Espanyol (FSB-PSOE)
 Partit Socialista de Mallorca (PSM)
 Unió Mallorquina (UM)
 Centre Democràtic i Social (CDS)
 Entesa de l'Esquerra de Menorca (EEM)
 Grup Parlamentari Mixt
 Esquerra Unida
 Unió Balear

ELS COL·LEGIS PROFESSIONALS

Col·legi Oficial d'Administradors de Finques
 Col·legi Oficial d'Advocats de Balears
 Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Balears
 Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
 Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Balears
 Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears
 Col·legi Oficial de Psicòlegs de Balears
 Il·lustre Col·legi Notarial de Balears

ELS SINDICATS

Confederació Sindical de Comissions
 Obreres de les Illes Balears (CC.OO.)

ELS CENTRES D'ENSENYAMENT:

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. UIB
 Institut de Batxillerat Santa Maria d'Eivissa. EIVISSA
 Institut de Batxillerat Berenguer d'Anoia. INCA
 Institut de Batxillerat Maria Antònia Salvà. LLUCMAJOR
 Institut de Batxillerat Joan Ramis i Ramis. MAÓ
 Institut de Batxillerat Antoni Maura. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Sagraera. PALMA
 Institut de Batxillerat Joan Alcover. PALMA
 Institut de Batxillerat núm. 6, Camp Redó. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Cifre de Colonya. POLLENÇA
 Institut de Batxillerat Can Peu Blanc. SA POBLA
 Institut de Batxillerat Quartó de Portmany.
 SANT ANTONI DE PORTMANY (EIVISSA)
 Institut de Batxillerat Guillem Colom Casanovas. SÓLLER
 Institut de Formació Professional San Juan Bosco. CIUTADELLA
 Institut de Formació Professional Isidor Macabich. EIVISSA
 Institut de Formació Professional Llorenç M. Duran. INCA
 Institut de Formació Professional Francesc de B. Moll. PALMA
 Col·legi d'EGB Sant Salvador. ARTÀ
 Col·legi La Immaculada. PALMA
 Col·legi Pedro Poveda. PALMA
 Col·legi Guillem Mesquida. Sa Indioterapia. PALMA
 Col·legi Públic Comas Camps. ALAIOR
 Col·legi Públic Sant Bartomeu. ALARÓ
 Col·legi Públic Es Vinyet. ANDRATX
 Col·legi Públic. BÚGER
 Col·legi Públic CAMPANET

Col·legi Públic Mare de Déu del Toro. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Joan Benejam. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Es Porxo. DELÀ
 Col·legi Públic Comarcal. SANT RAFAEL (EIVISSA)
 Col·legi Públic Ntra. Sra. de Jesús. EIVISSA
 Col·legi Públic Puig d'en Valls. EIVISSA
 Col·legi Públic Es Vedrà. EIVISSA
 Col·legi Públic Sa Torre. MANACOR
 Col·legi Públic Verge de Gràcia. MAÓ
 Col·legi Públic Joan Mas i Verd. MONTUÍRI
 Col·legi Públic Ciutat de Màlaga. PALMA
 Col·legi Públic Gabriel Alzamora López. PALMA
 Col·legi Públic Sant Jordi. PALMA
 Col·legi Públic Santa Maria. PALMA
 Col·legi Públic Son Ferriol. PALMA
 Col·legi Públic Costa i Llobera. POLLENÇA
 Col·legi Públic Joan Mas. POLLENÇA
 Col·legi Públic SANT JOAN
 Col·legi Públic SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
 Col·legi Públic SANTANYÍ
 Col·legi Públic Santa Ponça-Galatzó. SANTA PONÇA
 Col·legi Públic Comarcal Es Putxet. SELVA
 Col·legi Públic Comarcal Jaume Fornaris. SON SERVERA
 Col·legi Públic Nicolau Calafat. VALLDEMOSSA
 Col·legi Públic VILAFRANCA DE BONANY
 Escola Mata de Junc
 Centre de Preescolar Antoni Maura. MANACOR

ELS COL·LECTIUS I ENTITATS

Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa (A.I.R.E.)
 Centre Cultural de Felanitx
 Convergència de Joves Independents

Escola d'Esplai. PALMA
 Escolania de Lluc
 Grup Folkldòric Castell de Sant Felip. MENORCA

IFEBAL. Institució Ferial de Balears
 Institut d'Estudis Balearics
 Patronat Municipal D'Escoles d'Infants. PALMA

La llengua,
 feina
 de tots

TOTS ELS CIUTADANS DE LES BALEARS HI SÓN CONVOCATS INDIVIDUALMENT I COL·LECTIVAMENT.
ADREÇAU LES ADHESIONS AL SECRETARIAT DE LA CAMPANYA,
Sant Miquel, 18, 2^{on}. 07002 Palma. Tel: 71 75 03. Fax: 72 06 50

PRESENTADA DENÚNCIA PER UN SANTAMARIER CONTRA DOS NÚMEROS DE LA GUÀRDIA CIVIL PER PRESSUMPTA DETENCIÓ ILLEGAL, MALS TRACTES I ABÚS D'AUTORITAT

El jove santamarièr de 17 anys i estudiant de COU Josep Sbert Salom fou detingut el passat diumenge dia 10 de juny per dos números de la benemèrita que patrullen a Santa Maria del Camí sense motiu. Pels fets que es produïren ell i els seus pares presentaren denúncia al jutjat número 10 de Palma de Mallorca.

Els inicis d'aquests fets cal cercar-los al diumenge dia 3 de juny al Camp Municipal d'Esports de Santa Maria del Camí, després de finalitzar el partit entre el Santa Maria i el Sóller que acabà en 9-0. Els afeccionats Santamariers estaven un poc picats ja que quan havien jugat a Sóller, els sollerics havien iniciat brega. El dia 3 després del resultat hi hagué un poc de discussió, intervenint la Guàrdia Civil, parlant en Castellà i la gent majoritàriament parlant-els en mallorquí. La cosa no passà d'aquí, d'un incident entre afeccionats de partits rivals, i una denúncia de la guàrdia civil contra una persona que havia llençat objectes.

Passa una setmana, i hi ha el «Land Rover» de la Guàrdia Civil a prop de S'Àmfora i molta joveña que es diverteix, són les vuit i mitja del capvespre, en Josep ve de fer un variat a Can Carol amb dos amics que no havien anat al futbol el diumenge passat. Tot d'una un número de la benemèrita l'escomet i li demana la documentació, en Josep la dona i tot després l'empenyen cap a l'interior del «Land Rover» dient que el durien al «quartelillo». Posen la sirena, i ja dins el cotxe li diven «si me hablas en mallorquí te romperé la boca», fins a aquest moment en Josep havia parlat sempre en mallorquí, ara ell assustat parla ja en castellà. Durant el trajecte ambdós guàrdies li profereixen tota casta d'insults i amenaces. Llavors al creuer amb Marratxinet el «Land Rover» es desvia, i seguint les amenaces el baixen del cotxe, li peguen dos cops pel coll, fan gestes d'agafar les pistoles, noves amenaces i més insults. De sobte un cotxe que passa per la carretera reconeix a Josep i es retura un poc, després segueix. Els números es decanten i l'última amenaça «si nos denuncias te pegaremos dos tiros», el retornen a S'Àmfora.

Mentres tant alguns testimonis han intentat localitzar els seus pares per posar-los al corrent.

L'endemà comenten els fets a un misser, decideixen cursar la denúncia. Van al quarter del Pont d'Inca on no hi ha el

Comandant del Puesto però sí els protagonistes del greu incident, després comenten el fet amb el Comandant que no en tenia coneixement, aquest sembla comprendre la situació i els suggereix que es pensin lo de la denúncia degut a què els números eren molt joves, els pares els comuniquen la voluntat de la denúncia. Al cap d'unes hores es personen al domicili familiar un tinent i tres cabos de la Guàrdia Civil per suavitzar el tema i intercedir. L'endemà matí es presenta denúncia al jutjat número 10 relatant els fets, hi ha una pressumpta detenció il·legal, mals tractes i amenaces i abús d'autoritat.

Hem recollit que els números creuen que poden obligar a una persona a parlar en castellà i que tenen l'autoritat de fer-ho. I aquest és el motiu bàsic d'aquests greus fets, d'aquesta incívica i desmesurada actuació de la guàrdia civil. Cal dir que la mateixa Constitució al seu article 3 diu «El castellà és la llengua espanyola oficial de l'estat. Tots els espanyols tenen el **deure** de conèixer-la i el **dret** d'usar-la». No hi ha, doncs, obligació d'usar-lo. A més afegeix «Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb el seus Estatuts». El nostre Estatut d'Autonomia diu al seu article 3 «La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el **dret** de conèixer-la i d'usar-la i ningú no podrà ésser discriminat per causa de l'idioma». Un dret que els números de la Guàrdia Civil no respectaren i a més a més discriminaren per això a un ciutadà. Per última a la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears aprovada pel Parlament de les Illes Balears el 29 d'abril de 1986, referint-se al dret a usar el català diu al punt 2 del seu article segon «Aquest dret implica poder adreçar-se en català oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics» i «Ningú podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empra». És clar i evident que l'actuació dels números fou desmesurada, i que atempta contra el dret a adreçar-se a l'administració en català i la Guàrdia Civil com a servei públic del Ministerio del Interior són Administració.

Cal ara que el jutjat faci justícia i estudiï l'actuació desmesurada dels dos números en l'exercici de les seves funcions, motivades segons sembla per motius lingüístics «voler obligar a un ciutadà a una cosa que segons llei no és obligatòria».

AUTÈNTICA SOBRESSADA MALLORQUINA

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

EL DESASTRE DE L'AUTOPISTA

A mesura que es va consolidant l'obra de l'autopista ens anam adonant de l'autèntic desastre d'aquesta obra feta amb els peus. Pel que pareix no es coneix amb exactitud el traçat, i les coses es van fent sobre la marxa. El projecte no s'ha vist a l'Ajuntament, que no ha rebut cap casta d'informació sobre la construcció de la nova autopista, i així ho ha informat a la Comissió del Patrimoni referint-se a la destrucció del molí de Can Millo. L'autopista no té tampoc llicència d'obres municipal. Arribam a una situació que pareix al·lucinant.

D'altra banda tampoc se sap si l'autopista tindrà entrada a Santa Maria, amb la qual cosa es crearà un greu problema de tràfic, ja que el casc antic no podrà fàcilment rebre l'afluència de vehicles. Ni se sap com quedarà el cementeri, la carretera de Sencelles i la carretera de Pòrtol. Tampoc se sap si es construirà la zona de serveis a Buc. Aquesta imprevisió expressa una greu incompetència de l'Ajuntament i de la Conselleria d'Obres Públiques.

Moltes vegades hem dit que aquesta autopista era poc racional (tenint una carretera de Sencelles que es podia ampliar amb molt menys cost), però no ens pensàvem que les coses es fessin tan malament.

ALTA TENSIÓ PER SON LLAÜT

Una de les conseqüències de la creació del Polígon de Son Llaüt és la necessitat, descoberta damunt la marxa, de disposar d'electricitat d'alta tensió. Pel que es veu els promotors no ho havien pensat, i tampoc l'ajuntament, en conseqüència, ara s'intenta dur una línia d'alta tensió des del cementeri per a gent rica de Marratxí (Bon Sossec). No fa falta dir que l'impacte ambiental d'aquesta conducció de grans torres d'alta tensió serà brutal, i perjudicarà molt els veïnats, a més de fer

més costosa la realització del polígon.

L'Ajuntament va considerar que el polígon era absolutament necessari per les necessitats industrials del poble, i ara ens trobam amb uns efectes imprevists. Autopista, Can Borreó, zona de serveis, línia d'alta tensió, Polígon Industrial... aquests anys hauran estat desastrosos per al medi ambient, la qualitat de vida i l'agricultura dels santamariers.

PLA D'OBRES I SERVEIS DE 1990

El Consell Insular de Mallorca aprovà per unanimitat el Pla d'Obres i Serveis de 1990 i alhora també el Pla Plurianual d'abastiment i sanejament d'aigües als municipis mallorquins. El primer puja a la quantitat de tres mil milions i els segon supera els nou mil milions de pessetes.

L'Ajuntament de Santa Maria del Camí està inclòs dins el Pla d'Obres i Serveis del 90 per la Construcció de la Primera Fase de la Residència de Tercera Edat de Cas Metge Rei, de tal manera que l'Ajuntament aportarà 12 milions de fons propi -i aquí cal considerar que tota la recaptació de fons que s'han anat realitzant no són fons propi- i el consell aportarà 22.490.500 ptes., essent el montant total de 34.490.500 pessetes.

Pel que fa al Pla Plurianual per a millorar la xarxa de clavegueram i d'aigua potable, l'Ajuntament ha sol·licitat l'ajut pel sanejament de les aigües brutes -la qual cosa s'hauria d'haver iniciat quan s'instal·là el xarxat d'aigües potables- puja la quantitat de 313.506.405 pessetes, a sufragar durant tres anys -el 1991, 1992 i 1993-, aportant cada any el CIM 78 milions i l'Ajuntament 26 milions. Aquesta obra a hores d'ara és del tot necessària, la nostra Vila precisa d'una xarxa d'eliminació d'aigües brutes i residuals. El que ja cal planificar també és la forma més idònia per a realitzar la recicllació i purificació d'aquestes aigües residuals.

CASA DE LA VILA

REUNIÓ DEL PATRONAT HISTÒRICO-ARTÍSTIC

El dia 31 de maig es va reunir el Patronat Històrico-Artístic encarregat de vetlar per la protecció dels edificis i monuments de més importància. En aquesta reunió hi assistiren el batle Josep Estarelles, Gabriel Mesquida, Antoni Santandreu, Joaquim Morales, Tomàs Pizà, Bernat Calafat i Gabriel Juan.

Es va dictaminar una obra al carrer Ramon Llull, realitzada sense l'informe previ del Patronat i del Servei de Carreteres, recomanant que s'obris un expedient informatiu. També es va dictaminar la sol·licitud del Sr. Hakan Knutson per substituir el forjat i coberta, i fer una ampliació de garatge a Son Güia. El Patronat va recomanar que el tècnic municipal visités les obres i que es respectassin tots els elements protegits (el rellotge de sol, el fúnebre, la façana, el portal i l'escala).

Es va informar del Projecte de Can Moragues presentat pel Sr. Vivian Michael Gerald Read, per tal d'adequar les cases a un hotel de quatre estrelles, recomanant que l'estètica de l'obra s'adaptés a tota la construcció i a l'entorn, i recomanant que es realitzés un seguiment i control de l'obra.

En els precs i preguntes es va parlar de les obres de Son Oliver, de Son Credo (carrer Josep Calafat) i de la destrucció del molí de Can Millo.

BREU COMENTARI SOBRE LA DESTRUCCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRICO-ARTÍSTIC DE SANTA MARIA

La cosa més curiosa de la darrera reunió del Patronat és que es decideix obrir un expedient informatiu en el cas de l'obra d'un santamarier (a més una obra d'escassa entitat), i en canvi a l'obra del Sr. Hakan Knutson, realitzada sense llicència, i d'una envergadura molt superior al que es té demanat (igual com les obres del Sr. Vivian Michael Gerald Read), no s'obre cap expedient informatiu. És curiós que personatges que emprehen obres de molts de milions ho facin sense llicència, que no paguin les taxes municipals, i que no passi res.

D'altra banda la destrucció d'edificis catalogats segueix a bon ritme. Aquestes setmanes passades almenys han desaparegut dues noves façanes catalogades. Però la situació no és estranya tenint en compte la inexistència absoluta d'una política urbanística a Santa Maria. Voler protegir el patrimoni històrico-artístic és impossible sense dur un urbanisme d'a-

cord amb la llei, amb un control correcte de les llicències i de les obres, i evitant favoritismes. Però clar, això no dóna vots, en tot cas en lleva, i en conseqüència val més fer festes i repartir gelat.

L'OPOSICIÓ TÉ LA CULPA

L'altre dia es va produir una situació curiosa. Un regidor de l'oposició estava tranquil·lament prenent un cafè i hi va anar un dels joves que per la Fira tenen esment a l'aparcament dels cotxes, i li va dir quan li pagaria el sobre que li devia i el convidaria a sopar. Aquell regidor va romanre amb els cabells drets, ja que no tenia la menor idea del dit sobre ni del sopar. Va resultar que les persones que ajuden per Sa Fira solen cobrar una petita quantitat (el sobre) i se'ls convida a sopar, i enguany encara no han cobrat ni sopat.

Pel que es veu en Biel Mesquida va dir a qualcuna d'aquestes persones que no els pagava perquè els regidors de l'oposició no li permetien fer-ho.

Aquest fet coincideix amb un altre que va passar no fa massa. Una dona, tota preocupada, demanava: «mem, me vols dir que és sa majoria, que ho sabeu què vol dir sa majoria?». Davant l'astorament de la gent, aquella dona va dir: «no, és que m'han dit que aquest estiu no tendria aigo, que omplís sa cistema, perquè a s'Ajuntament ja no tenen sa majoria».

Benet Darder i Sansó

Instal·lador electricista autoritzat per la Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear amb el núm. 1.145

Instal·lacions elèctriques

Reparacions

Canvis de tensió a 220 V.

Antenes T.V. i parabòliques

Plaça d'Espanya, 9 - Tel. 62 09 12

SANTA MARIA DEL CAMÍ

PRESENTADA UNA MOCIÓ DE CENSURA A L'AJUNTAMENT

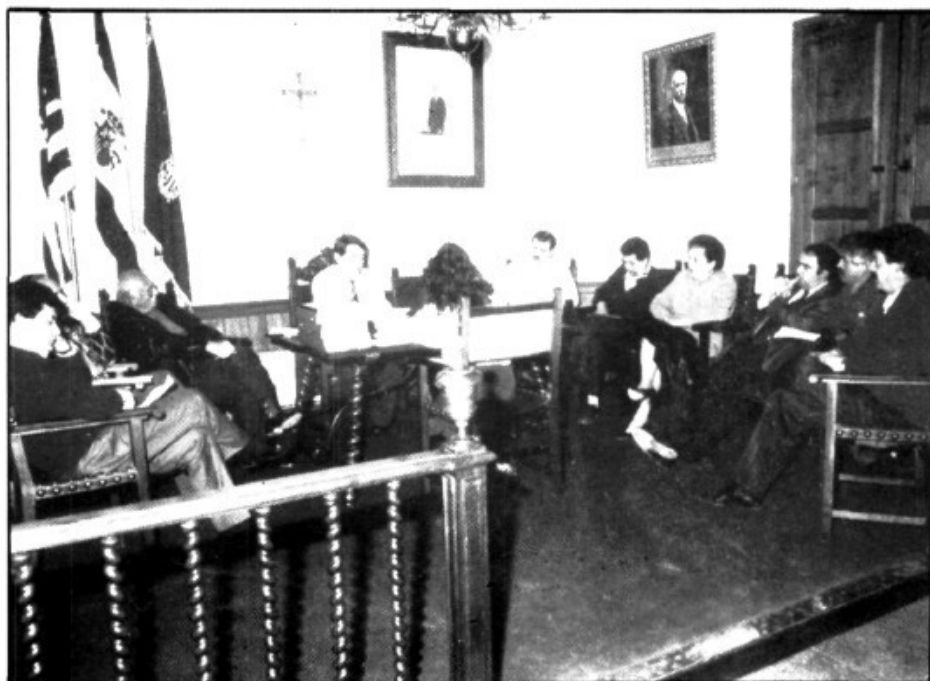
El divendres 22 de juny es va registrar a l'Ajuntament de Santa Maria una Moció de Censura al batle Josep Estarelles i el seu equip de govern. La moció estava signada pels tres regidors del PSM, el del PSOE i el del CDS.

El mateix matí, els que havien presentat la Moció celebraren una roda de premsa en la qual explicaren els motius que els havien duit a la presentació de la Moció.

Segons Mateu Morro, Antoni Santandreu i Joaquim Morales, la Moció és una conseqüència d'una gestió plena d'irregularitats, on l'amiguisme i el favoritisme han estat la nota dominant, i a on s'han deixat de banda les atencions a les necessitats reals del poble. Els firmants de la Moció es referiren a les irregularitats manifestes a les contractacions d'obres i serveis, al descontrol del pressupost, en especial pel que fa a festes i sopars, i a la no defensa dels interessos del poble, i dugueren a terme una anàlisi del que han estat aquests tres darrers anys de govern del PP, continuadors dels 4 anteriors.

Segons ells, el PP s'ha caracteritzat sempre per la marginació més absoluta dels altres regidors. Quan el PP va perdre un regidor -en Vicenç Santandreu-, que va passar al Grup Mixt, el batle va dir que no volia negociar amb ningú. Aquesta actitud absurda, poc intel·ligent, el va dur a voler seguir igual, comandant l'Ajuntament com si fos una propietat exclusiva del PP.

Després de la sortida d'en Vicenç Santandreu el PP va perdre algunes votacions significatives en el plenari: va

perdre la proposta de substituir en Vicenç Santandreu d'interventor, va perdre la proposta de no exigir les cessions obligatòries de terrenys de Can Borreó, va perdre l'intent d'augmentar el preu de la instal·lació dels comptadors, etc. A més a més el PSM, CDS, PSOE i Grup Mixt demanaren que els pressuposts per a 1990 fossin discutits dins les respectives comissions, obeint a criteris decidits democràticament.

Davant aquesta situació es va presentar una Moció (firmada pel PSM, CDS i PSOE) en la qual es proposava que

cada Comissió Informativa elegís el seu president -seguint el PP en el govern-, i que aquestes Comissions tinguessin vot ponderat (és a dir un vot proporcional: tants de regidors tants de vots). Era una proposta senzilla i moderada dirigida a democratitzar una mica el funcionament de l'Ajuntament. La proposta va ésser aprovada pel plenari, amb la matisació que els presidents de comissió havien d'ésser nomenats pel batle a proposta de la mateixa comissió.

Arribats a aquesta nova situació els grups de l'oposició entraren en unes converses amb el PP. La proposta ini-

VINS RUBI
ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:
Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

AL SEU SERVEI

Paborde Jaume, 13

cial del PSM, PSOE, CDS i Mixt, va esser que cada grup presidís una Comissió, i que a més a més els permisos d'obra passassin per la Comissió d'Urbanisme, per tal d'esser dictaminats. L'oposició també proposava que els partits triassin la Comissió Informativa que volien presidir per ordre dels vots obtinguts. Era una manera de permetre una major participació i un major control de la gestió municipal, sense qüestionar l'equip de govern de Josep Estarrelles.

Aquesta senzilla proposta va esser inacceptable pel PP. El batle va dir que per a ells hi havia tres comissions informatives que no podien amollar de cap de les maneres: Hisenda i Governació, «Festejos», i Aigües i Serveis Municipals. Les altres els era igual, amb l'única condició de què no podien admetre que en Vicenç Santandreu presidís la Comissió d'Obres i Urbanisme. També proposaven que un membre de l'oposició s'integràs dins la Comissió de Govern.

El PSM, PSOE i CDS reiteraren la seva proposta, eixamplant a dues les Comissions presidides pel PP (la primera a elegir i la darrera), recordant que les Comissions sols són organismes infor-

matius, i no decisoris, però l'aferrament del PP al poder és tal que no pot permetre cap caista de control democràtic. Arribat aquí el PP va dir que no acceptava la proposta i que ja diria el que faria, que va esser convocar una comissió per tal d'aprovar els pressuposts.

A partir d'aquest moment es va veure clar que tot i disposar sols de cinc regidors sobre onze, el PP -després de set

anys de fer i desfer sense control- era incapaç d'entrar en una dinàmica de conversa i diàleg. Aquesta intransigència va dur a què es plantejàs la Moció de Censura com una sortida inevitable a la situació d'estancament de l'activitat de l'Ajuntament.

Cal dir que els regidors firmants de la Moció especificaren que no hi havia res de personal en aquesta Moció.

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

VIVERS
SANTA
MARIA

SAT 9117

Carretera de Bunyola, Km. 1   Telèfon 14 00 41

VIDEO-PRODUCCIONS

STA-MARIA

MIQUEL BARRERA
C/. de Sa Matança. Local C
07320 SANTA MARIA DEL CAMÍ
Tel. 14 02 79

TEXT DE LA MOCIÓ

Mateu Morro i Marcé, Francisca Coll i Roca, Santiago Morales i Ripoll, regidors del Grup Municipal del PSM, Antoni Santandreu i Salvà, regidor del Grup Municipal del PSOE, Joaquim Miralles i Ripoll, regidor del Grup Municipal del CDS, compareixen davant vostè i de la manera com millor procedeixi en dret,

EXPOSEN:

Que a l'empara del que disposa l'article 48.1, del Reial Decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de Règim Local i els seus concordants; l'article 46.2.a, de la Llei 7/1985, del 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local, i l'article 78 del Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals, i d'acord amb el que disposa l'article 53 del Reglament Orgànic de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí, sol·liciten la convocatòria d'una sessió extraordinària (que segons l'esmentat article 48.1, del text refós, s'ha de convocar en els quatre dies següents al de la present sol·licitud) de Ple de la Corporació, per a l'estudi, debat i resolució de la moció que es formula:

1. MOCIÓ DE CENSURA DE JOSEP ESTARELLES I CANYELLES DEL CÀRREC DE BATLE-PRESIDENT DEL NOSTRE AJUNTAMENT, PROPOSANT A MATEU MORRO I MARCÉ PER A BATLE.

FONAMENT DE LA PROPOSTA

El Sr. Josep Estarellas i Canyelles ocupa des del juny de 1987 el càrrec de Batle de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí, en la seva condició de cap de llista d'AP-PL.

Des de l'esmentada data el Sr. Josep Estarellas, en l'exercici del seu càrrec de Batle, ha incorregut de les actuacions més irregulars comeses per l'equip de govern, que ha redundat en perjudici del servei públic municipal i de l'interès general del Municipi.

Els regidors sotasignats han realitzat diversos intents per a establir un diàleg, sobre el qual basar-se per a fer possible una democratització de l'Ajuntament, obtenint constantment el rebuig de Josep Estarellas i el seu Grup Municipal. Actuació que interpretam com una negativa a abandonar un estil de govern arbitrari i partidista.

Creim convenient enunciar algunes de les irregularitats, arbitrarietats i perjudicis, ocasionats per l'actuació del Sr. Estarellas i el seu equip.

1.- La potenciació d'una política d'irregularitats de tota casta, menyspreant constantment el marc legal vigent, i les denúncies i advertències que s'han realitzat.

2.- La realització d'una gestió basada, en gran mesura, en la realització de festes que absorbeixen bona part del pressupost municipal, fins arribar l'any 1989 a una despesa diària de més de 36.210 pessetes.

3.- Manca de control en les despeses dedicades a sopars i altres actuacions que sols es poden justificar des d'un plantejament partidista de la batlia.

4.- Desinterès per la política cultural i la política social.

5.- Arbitrarietats en la contractació d'obres i serveis municipals, fins i tot evitant la coneixença de banda del Ple d'informes en sentit contrari del Secretari, i en tot cas, sense

tenir-lo en compte.

6.- Un funcionament antidemocràtic de la corporació, caracteritzat per la marginació de tots els regidors que no són del PP, i per una absoluta manca de diàleg.

7.- Oposició a una democratització interior de la corporació, fins i tot després d'haver perdut la majoria en el Ple.

8.- Negativa al control democràtic de l'actuació dels membres de l'equip de Govern.

9.- Denegació de la sol·licitud de Plens Extraordinaris sol·licitats, d'acord amb la legislació vigent, pels regidors que no formen part de l'equip de govern.

10.- Insensibilitat absoluta davant la paulatina destrucció del nostre patrimoni històric i arquitectònic.

11.- Negativa a exigir el compliment de la normativa urbanística, fins a l'extrem de renunciar a cessions i ingressos preceptius per a l'Ajuntament.

12.- Tractament de favoritismes i condescendències per a les obres irregulars de determinats regidors, perdent tota legitimitat per a l'aplicació democràtica de la llei per a la resta dels ciutadans.

13.- Manca de transparència, publicitat i igualtat d'oportunitats en la contractació de persones per a treballs concrets.

Extremats tots, que com vostè bé sap, consten suficientment constats i provats a l'arxiu municipal del nostre Ajuntament.

Per tot el que s'ha exposat, i d'acord amb la regulació de la Moció de Censura que ens estableix l'article 197, de la Llei Orgànica 5/1985, del 19 de juny, de Règim Electoral General.

SOL·LICITEN:

Que tenint per presentat aquest escrit, se serveixi admetre'l i en virtut del que en ell s'al·lega disposi la convocatòria d'una sessió extraordinària del Ple de la Corporació, per a l'estudi, debat i resolució de la proposta formulada:

1. MOCIÓ DE CENSURA DE JOSEP ESTARELLES I CANYELLES DEL CÀRREC DE BATLE-PRESIDENT DEL NOSTRE AJUNTAMENT, PROPOSANT A MATEU MORRO I MARCÉ PER A BATLE.

Santa Maria del Camí, 14 de juny de 1990

Signat: Mateu Morro i Marcé, Antoni Santandreu i Salvà, Francisca Coll i Roca, Santiago Morales i Ripoll, Joaquim Morales i Ripoll.

QUÈ ÉS UNA MOCIÓ DE CENSURA?

Les mocions de censura estan regulades per la Llei Orgànica del Règim Electoral General. Poden ésser presentades en qualsevol moment de la legislatura, sense cap altre requisit que estar firmades per una tercera part dels regidors, i incloent el nom del candidat a batle. Cada regidor sols pot firmar una moció de censura durant els quatre anys.

El batle té quatre dies per convocar un Ple Extraordinari amb un únic punt a l'ordre del dia: la discussió i votació de la moció. El Ple s'ha de realitzar en un temps màxim de dos mesos. Per a triomfar la moció ha d'ésser votada per majoria absoluta (en el cas de Santa Maria 6 regidors), i en el mateix moment que prospera la moció queda proclamat el nou batle.

VALORACIÓ DEL BATLE

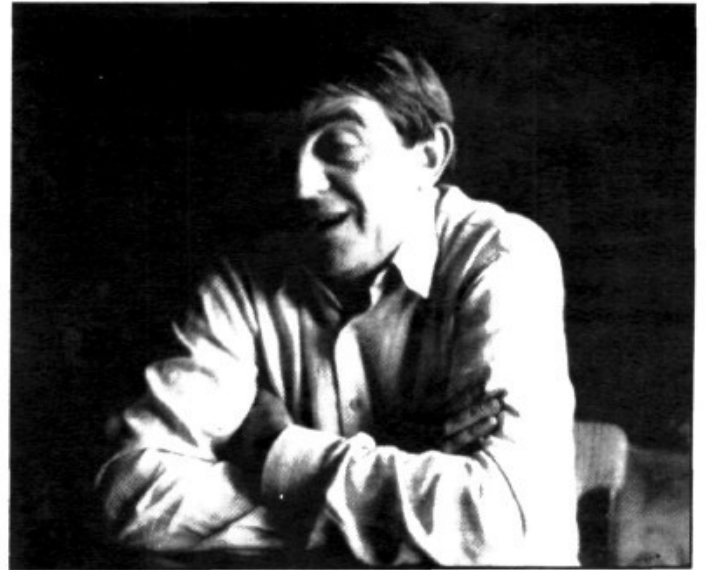
«PACTE OPORTUNISTA CONTRA EL P.P.»

Ens hem posat en contacte amb els dirigents de l'equip de govern (P.P.) perquè ens donin el seu parer, sobre la moció de censura presentada conjuntament pels partits de l'oposició (PSM-PSOE-CDS),

Segons el Batle Josep Estarellas, al document presentat el passat divendres dia 22, no hi surten noves acusacions, «són les mateixes acusacions que mos feien a la campanya de les passades eleccions, ara fa tres anys, ens acusen de falta de transparència, d'actuació nefasta». El Batle troba que en aquest període de temps no ha canviat res més que el propi canvi fet per un dels regidors, «la moció de censura és senzillament un oportunisme, que aprofita aquesta circumstància».

Passant al tema formal i legal, ens diu que disposa de dos mesos per convocar el Ple i que s'està pensant si fer-ho abans o després de les festes «m'ho he de pensar detingudament, no prendre decisions precipitades».

Sobre la valoració del que pot passar si la moció prospera, no dubta en catalogar-la de fracàs forçat: «Tendran relativament poc temps, emperò el suficient perquè es posin de manifest. Les diferències d'enteniment que tendran tants de partits. Si és difícil que s'entenguin un sol partit què ha de fer quan són tants. Vull remarcar que està clar que això és un pacte contra el P.P.».

Passi el que passi, en Josep seguirà a l'Ajuntament al servei del poble «sempre lluitant pel bé del poble».

És sabut que a n'Estarellas (i ell ho ha confessat repetides vegades) li agrada deixar un poc la política i tal volta no es torni a presentar, emperò ens fa a saber que això l'anima, que molta gent està amb ell i li donen ànims.

VALORACIÓ DE BIEL MESQUIDA

ÉS UN «ROBO»

També hem demanat la valoració al segon batle Gabriel Mesquida i ens ha dit clara i breument que la moció de censura és un «robo» un «atracó» en contra de la voluntat del poble: «Sé que la llei ho empara, emperò ho hagim fet bé o no, està clar que la gent del poble no vol això.»

CAFETERIA

SA PLAÇA

Plaça Nova

PERRUQUERIA MIQUEL SASTRE

EL DARRER EN MODA PEL CABELL

*Tractaments capilars *Centre anticaiguda

SABEM DE MODA SABEM DE CABELL

Bisbe Perelló, 4

Santa Maria

JOSEP SBERT SALOM, SER JOVE A STA. MARIA

En Pep va enfeinat aquests dies per culpa d'aquesta bístia negra de tots els estudiants pre-universitaris que són els exàmens de selectivitat, però així i tot ha estat prou amable de dedicar-nos una estoneta. Feia temps que teníem ganes d'entrevistar un jove i hem anat a veure en Pep perquè, després de tenir notícia dels incidents de què va ser víctima dies passats amb dos números de la Guàrdia Civil, ens cridà l'atenció sobretot la fermesa que demostrà insistint fins que fou amenaçat a no parlar altra llengua que no fos la seva pròpia, el mallorquí, el català de Mallorca, un idioma que és nostre i que usam des de fa més de 750 anys i que cap número de la Guàrdia Civil, ni el President del Govern, ni el Papa, ens poden obligar a parlar d'altra manera mentre tinguem els peus posats damunt la nostra terra.

Ens cridà l'atenció, efectivament, que un jove de només desset anys tengués la maduresa, l'amor propi i els «c...» d'exercir davant l'autoritat aquest dret inalienable que en determinat moment varen negar-li exercint pressumptes coaccions. Per això l'hem anat a veure, però no per parlar dels fets que ja vénen explicats a

«En general, els meus amics s'estimen més fer feina que estudiar»

una altra secció d'aquest mateix número de «Coanegra», sinó per parlar d'ell i de rebot parlar també d'algunes inquietuts que mouen als joves de la seva edat a la nostra vila.

«Solem anar a cercar la diversió fora poble»

- Pep, demà t'examines de selectivitat. Estàs a favor de l'existència d'aquests exàmens?.

- Estic totalment en contra perquè em sembla absurd que els estudiants que han aprovat el C.O.U. s'haguin de tornar examinar de lo

mateix per poder ingressar a la Universitat.

- On has cursat el Batxiller i el C.O.U.?

- Al col·legi Beat Ramon Llull d'Inca.

- Com t'ho fas per anar i venir?.

- En tren. Som devers tretze santamariers que anam a aquesta escola i no ens queda altre remei que fer-ho d'aquesta manera. No sé ben bé per quin motiu resulta que Sta. Maria és l'únic poble per on no hi passa cap autocar del col·legi.

- Si aproves la selectivitat, quins estudis seguiràs?.

- El més segur és que vagi a la Fa-

«Els joves «passen» de política i de religió»

cultat de Dret. He fet les assignatures de lletres al col·legi, i d'entre les carreres de lletres hem sembla que el Dret és la que més m'agrada.

- Tens clar que t'estimes seguir estudiant en lloc de posar-te a fer feina?.

- Bé... em diuen que em queden molts d'anys per fer-ne, de feina.

- Els teus amics santamariers fan el mateix?.

- No. La veritat és que la majoria s'estimen més treballar i deixar els estudis.

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permissos de conduir
i llicències d'armes

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.
- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

**SA
GERRERIA**
CERÀMICA SERRA

Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71

«Sempre he tret més bones notes de català que de castellà»

- Com així?.

- No ho sé. Probablement perquè guanyant doblers eviten que els fassin massa els comptes a ca-seva, d'alguna manera tenen més independència.

- I troben feina fàcilment?.

- Ja ho crec. Tots els que conec n'han trobada sense problemes a Sta. Maria mateix, de picapedrer o del qui sigui.

- El fet d'estudiar a Inca, t'ha desvinculat dels teus amics de Sta. Maria?.

- De cap manera. Els amics amb qui ocup més el temps lliure són els santamariers. Ens veim a s'Avenc o a s'Àmfora i d'allà partim per anar al cinema, a la berbena, o Ciutat...

- Anau sempre a cercar la diversió fora poble?.

- Sí, gairebé sempre.

- Anau amb al·lotes del poble?.

- Som amics i xerram amb elles al bar, però a l'hora de partir normalment anam pel nostre compte, sense al·lotes.

- I això?.

- Per ventura és perquè pel fet de ser al·lotes a ca seva no les deixen arribar tard.

- T'ho passes bé a l'hora de divertir-te fra de casa?.

- Sí que m'ho pas bé, encara que és una mica monòton. Falta organitzar activitats pels joves, aquí a Sta. Maria, de la mateixa manera que ja es fa amb la gent d'edat.

- Practiques algun esport?.

- Sempre he jugat a futbol amb el Sta. Maria, excepte enguany. Si no hi ha res de nou la temporada que ve m'agradaria tornar a jugar.

- T'has topat amb molta violència

al futbol?.

- No. Els conflictes que de vegades s'han presentat en els partits no han estat provocats pels jugadors sinó pels espectadors. Normalment és la gent que va al camp a veure el partit qui s'encarrega d'encalenteir l'ambient.

- Et sembla que els joves practiquen molt l'esport?.

- El practiquen però no viuen per l'esport. Si un dia tenen ganes de sortir a divertir-se en lloc de jugar el partit no se'n priven.

- Quines altres aficions tens?.

- Sobretot el cinema. M'agraden les pel·lícules de tota casta. També m'agrada molt escoltar música i n'escolt de tot estil excepte clàssica.

- Passes moltes hores davant la te-

«El jovent comença a mostrar interès per la normalització lingüística»

«Molts es manifesten partidaris de la defensa de la naturalesa, però no fan res»

---

levisió?.

- De la televisió només m'interessen les pel·lícules que fan. Ara seguec els Mundials de Futbol reunit al bar amb els amics.

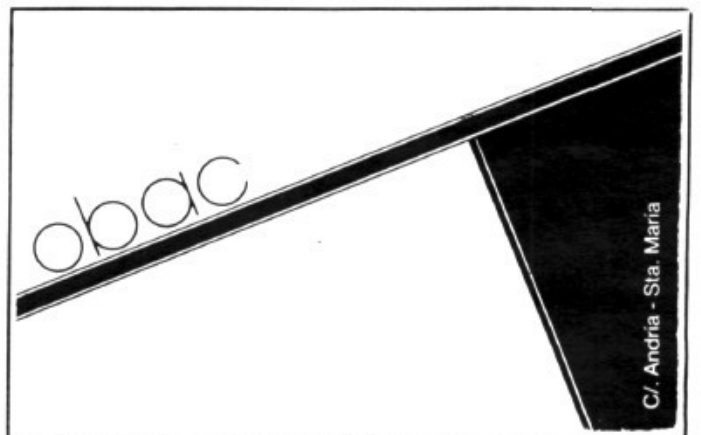
- De què xarrau amb els amics? Surt a rotllo alguna vegada un tema més o menys seriós, de caire polític, religiós...?.

- Rara vegada. Els joves passen molt de política. Quant a la religió... n'hi ha que s'han confirmat, però només per seguir la tradició. Pocs van a missa. N'hi ha que diuen que hi creuen, d'altres no. Jo no m'he confirmat perquè no hi crec. No vull dir que sigui completament ateu, però no hi crec.

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobyettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

C/ Andria - Sta. Maria

- La teva voluntat de voler parlar en mallorquí a la Guàrdia Civil deixa entreveure una postura de cert compromís per part teva en relació al tema lingüístic...

- Sí. Som partidari de la normalització lingüística. Vaig a una escola on no hi ha un ambient gaire favorable en aquest sentit, perquè allà hi ha molta gent ben mallorquina que s'estima més de parlar en castellà, cosa que no entenc. Però en aquesta mateixa escola he trobat uns bons companys que no pensen així que són partidaris de l'ús de la nostra llengua, i jo he simpatitzat amb ells. I no crec que sigui per casualitat que sempre he tret més bones notes de català que de castellà. Quant a la discussió amb els Guàrdies Civils, jo tenia

«El servei militar és improductiu i no serveix per res»

clar que ells no podien obligar-me a parlar en castellà perquè jo sé que tenc el dret legalment reconegut de parlar la meua llengua.

- Quin grau de consciència et sembla que hi ha entre els joves santamariers quant a la normalització lingüística?

- Em sembla que es va avançant. Fa uns anys era una qüestió que no semblava cridar l'atenció a ningú però actualment hi ha molta gent jove que comença a demostrar interès per aquests temes.

- Un altre tema que està de moda és l'ecologisme. Com et sembla que ho veu el jovent?

- Veig que molts es manifesten parti-

daris de la defensa de la naturalesa, però ningú mou un dit.

- Un problema que afecta molt directament els fadrins de la teua edat és el compliment del servei militar. Què en penses?.

«Els objectors de consciència estan mal vistos»

- En pens el mateix que tothom, que és una inútil pèrdua de temps, una cosa totalment improductiva i que no serveix per res. Tothom està en contra.

- Et faràs voluntari?.

- No. He demanat pròrroga per estudis i el faré forçós en acabar. M'agradaria fer-lo a la Creu Roja, així almanco hi trobaria una utilitat.

- T'has plantejat fer-te objector de consciència?.

- No. Els fan fer un munt de mesos i aquest és un tema que com més aviat en surti, millor.

- Coneixes algú que es vulgui fer objector?.

- Els objectors estan mal vistos. Es diu que «no són homes» perquè no volen fer la «mili» com els altres. Em sembla que no se'ls perdona que no passin el tràngol com els altres.

- Passem ara a tocar algun tema més local. Autopista?.

- Estic en contra. Perjudicarà el comerç, i sobretot, amb aquesta obra es mengen molta terra.

- Si de tu hagués de dependre, on internaries el «Presumit»? a la presó o a la loqueria?.

- Al cementari.

- Wow!!

- Mira, vist una mica més fredament,

«Vaig tenir por: volien assustar-me i ho aconseguiren»

«A Sta. Maria hi ha massa ganes de xafardejar»

em sebla que seria més correcte inter-nar-lo a la loqueria, perquè un home que fa això no pot estar bé del cap.

- Una qüestió més personal: què pensares quan vares haver de patir aquell incident amb la Guàrdia Civil?.

- Quan em davallaren del «Land Rover» vaig pensar que era per fer-me tomar al poble a peu, després vaig pensar que anaven a donar-me una pallissa.

- Vares tenir por?.

- Vaig tenir por. Volien assustar-me i ho aconseguiren.

- Abans d'acabar: t'agrada Sta. Maria com a poble per a viure?.

- Sí que m'agrada. Només té un defecte: hi ha massa xafarderes.

Trenta-tres preguntes li hem fet a en Pep, si no m'he descomptat, i em sembla que ja n'hi ha prou per avui. Ben jaretjat el deixam després d'haver de contestar a tanta inquisició, però ha estat per una bona causa. No sabem si li hauran anat bé o no aquests exàmens de selectivitat, en tot cas desitjam molta sort a tots els esforçats estudiants que, com ell, han de passar per aquesta tortura. Salut i fins una altra, Pep!!

Texte: J. Serra

Fotos: R. Pizà

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES

DISSABTES HORABAIXA OBERT

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

llegiu
i
anunciau-vos
a:

coanegra

AGÈNCIA OFICIAL A STA. MARIA:
C/. DE SA MATANÇA - LOCAL C. Tel. 14 02 79

L'AIGUA DE COANEGRA, RIQUESA QUE ES PERD

Quan a Mallorca la manca d'aigua i el seu mal ús és un problema cada dia més preocupant; quan un Ajuntament com el nostre és capaç de rebaixar-se a deixar urbanitzar Can Borreó a canvi de la cessió del pou d'aigua; a Santa Maria ens permeten el luxe de tudar un tresor com és l'aigua de Coanegra, i deixar que es perdi per les retxilleres i forats que la síquia presenta a la llarga de tot el seu recorregut, sense que n'arribi ni una gota al poble.

Durant aquests darrers anys l'estat de conservació de la síquia ha anat empitjorant poc a poc, per la manca d'un manteniment adequat. El resultat és que de cada any l'aigua s'ha anat perdent més amunt, i actualment ja no arriba ni a les cases de So n'Oliver. A aquesta manca de manteniment, s'hi afegeix el problema que el traçat de la síquia discorr prop del camí, a redols on els «domingueros» hi solen fer matx, entre d'altres maneres embrutant la síquia. A altres trams, com el de Son Torrella per avall, és el fang que devalla de les camades, a més de la brutor del camí, que va a parar dins la síquia.

L'aigua i la síquia de Coanegra està gestionada per una Comunitat de Regants, formada per una quinzena de propietaris de finques grosses i petites, a més del propi Ajuntament. A cada propietari li pertocuen unes hores fixes setmanals de l'aigua que devalla de la font; i a l'Ajuntament els quatre mesos que van de novembre a febrer.

La situació actual de la síquia no és més que el resultat de la situació de la Comunitat de Regants: predomini de la manca d'iniciativa i de les desavenències entre molts de propietaris, causada moltes vegades per abusos en la utilització d'aigua fora d'hores, així com una total apatia per part de l'Ajuntament, que no sembla gaire preocupat pel tema, han aconseguit que els coses arribassin a l'estat actual d'abandonament i inutilitat de la síquia, que només forneix d'aigua les finques més altes de la vall, mentre que la resta, entre ells, no ho oblidem, tot el poble de Santa Maria del Camí, ens vegem privats d'una riquesa tan valuosa i necessària com és l'aigua de Coanegra. La quantitat d'aigua que es perd és molt considerable, segons alguns càlculs particulars entre 30.000 i 40.000 litres per hora aquest passat hivern. I això que enguany no ha estat un any de molta pluja.

És provable que tot aquest estat de coses no sigui més que un símptoma més de la situació de crisi del camp: són moltes les possessions que han anat reduint el conreu d'hortalisses, i amb això la necessitat de disposar d'aigua com a mitjà de

subsistència ha minvat considerablement. Algunes explotacions agrícoles encara actives han optat per obrir pous. Molt enrera queden ja aquells temps en què D. Maties Ensenyat, aleshores propietari de Son Pou, volia construir una presa i un embassament a la capçalera de la vall.

Però, per bé o per mal, els temps canvien, i els propietaris de les possessions també. Actualment, més que com a explotacions agrícoles, les cases de camp són contemplades com a excel·lents residències. Son Berenguer i Son Roig en són un bon exemple des de fa anys. No fa massa que un estranger va comprar Son Guia, i ara hi ha pista de tennis i tot. Fa molt poc que So n'Oliver ha canviat de propietari, i sembla que el nou senyor està interessat en el tema de l'aigua. No oblidem que és dins les terres de So n'Oliver, la propietat més gran de la Vall de Coanegra, és on la síquia està més deteriorada.

Tot indica que hi torna haver interès per a que la síquia torni acoplar bé la seva centenària tasca de conduir aigua. A Son Guia, Son Berenguer i Son Torrella ja han arreglat o començat a arreglar-la. La Comunitat de Regants té previst reunir-se pròximament vistes de fer front al problema i posar-hi remei. Ara seria un bon moment per superar antigues desavenències, en bé de tota la Vall i també de tot el poble. Recordem que l'Ajuntament és propietari d'una part considerable de l'aigua de Coanegra, i com a tal hi hauria de prendre cartes i facilitar iniciatives i solucions. No hi ha perquè haver d'abastir el poble exclusivament d'aigua de pous. De Son Pou en podria devallar molta, i seria un pecat no aprofitar-la.

Mateu Vich

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

SON OLIVER PASSA A MANS D'EN FIERRO

Son Oliver ha estat notícia per la seva compra de banda d'A. Fierro, home casat amb una neta d'en Joan March, propietari entre moltes altres coses de Biniforani i d'una cala sencera a Felanitx.

En els anys 60 hi va existir un important projecte urbanitzador, que va estar a punt de dur-se a terme, s'anomenà «Parcelación Rústica Son Oliver». Però la urbanització no es va dur a terme. Per ventura hi va influir el rapté i l'assassinat posterior d'un dels promotors congoleny.

La finca passà a mans d'Urbanizaciones Mallorca SA (en el registre catastral consta al seu nom, amb una extensió de 390'8 Ha.), que no arriba a fer res mai a Son Oliver. S'ha de tenir en compte que el Pla General d'Urbanisme de les Balears havia inclòs la possessió dins la zona de paisatge protegit i de paratge preservat, sense permetre cap casta d'urbanització. D'altra banda les Normes Subsidiàries consideraren Son Oliver com a Zona Forestal i Zona Agrícola Extensiva.

Durant anys dugué la finca n'Andreu Comas «David», sobretot aprofitant-la per a pastures per a les ovelles. N'Andreu Comas mai posà cap dificultat a cap santamarièr per anar a Son Oliver, fos a cercar esclata-sangs, fos a passejar o fos a nedar al safareig.

Però davant el desinterès de la societat propietària Urbanizaciones Mallorca SA (el seu nom ja ho diu tot), la possessió es deteriorà molt. Els camps i olivars s'anaren omplint de pins, la síquia s'anà espanyant, i les cases iniciaren un camí directe cap a la ruïna.

Va ésser l'any 1989 quan es va començar a parlar de què la possessió estava en venda, i es va començar a veure gent que s'interessava per comprar-la. El perill era —i és— l'aparició de projectes urbanitzadors o de destrucció del paisatge en aquell lloc privilegiat de Coanegra. Era un bon moment perquè el Consell Insular, la Comunitat Autònoma o qualsevol altra entitat s'hagués interessat per la compra d'una extensió tan gran de bosc i pinar. Fins i tot es va produir una visita de la Fundació Illes Balears per veure les cases. Era una ocasió única per integrar les prop de 700 quarterades de Son Oliver a un gran parc natural que començaria amb la Comuna de Bunyola i arribaria fins a Alaró. No els va interessar.

El mes passat se sabé que l'havia comprat en Fierro. Des del primer moment es digué que era per dedicar la finca a usos agraris, sense intenció urbanitzadora.

Un bon dia adfpareixeren dues excavadores i una guarda d'homes i començaren a fer feina. Una feina beneficiosa:

arreglar marjades, fer nets els sementers, arreglar la tuberia que du l'aigua al safareig. Amb les obres trencaren la síquia de Coanegra i la taparen de terra. Començaren a tancar el camí. No tenien cap casta de llicència municipal.

Davant aquesta situació, i el perill que les obres il·legals tenguessin més efectes, el Grup Municipal del PSM va registrar el 31 de maig un escrit demanant que l'Ajuntament actuàs, que s'informàs als propietaris de la legalitat i del caràcter d'element arquitectònic protegit de la síquia de Coanegra.

El 8 de juny el batle ordenà la suspensió d'obres (davant el tancat del camí i obres a la síquia). Tres dies més tard, l'11 de juny, n'Antonio Bruno Quetglas en representació de Inversiones Alisias demanà llicència, amb un pressupost de 1.475.000 pts., per obres de neteja de la síquia i substitució de la tuberia subterrània per dur l'aigua fins al safareig, per una altra tuberia de material plàstic.

Aquest senyor informava que amb anterioritat s'havia efectuat una col·locació provisional de 10 m. de tuberies de formigó de 50 cms. de diàmetre, sobre la síquia perquè els camions de gran tonelatge poguessin arribar per darrera fins a les cases, ja que el pontet de la part de davant no els mereixia confiança.

Pel que ha sabut Coanegra la intenció d'en Fierro és respectar l'entorn i el caràcter de les cases, recuperant usos agraris de la finca. No dubtam que això pot ésser positiu, però creim que s'ha d'advertir de la necessitat de conservar al màxim el pinar i zones boscoses, i de respectar l'entorn, en especial en obres de millora de camins, evitant l'impacte dels moviments de terres i les destrosses paisatgístiques.

Estudi
fotogràfic
Llorenç
Frontera

Plaça Hostals, 44
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Tel. 14 00 52

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

L'ESTIL QUE NO PASSA DE MODA

Són molts els visitants que el diumenge vénen a plaça, i s'aturen a badocar davant el portal de la casa que aquest pic mostrem, fins i tot gosen entrar i toquen la vidriera del batiport demanant per veure-la, nosaltres feim el mateix.

Passat el portal, esperam que ens obrin la vidriera. Sota als nostres peus un reixat que deixa passar una fresqueta provinent del soterrani, ens fan passar a la casa, una entrada molt ampla repleta de mobles i quadres antics, les rajoles són molt grosses, deuen fer devers, mig metre i són de gerrer, n'hi ha poques com aquestes, en Macià Capó ens diu que són molt gruixades i que un Coronel les hi havia volgut comprar, emperò com podeu veure, encara romanen al mateix lloc, l'aram, la fusta vella i fosca dels mobles donen un to solemne a la casa. A la dreta hi ha el portal de l'alcova enmig de nombrosos quadres antics, aquesta peça és la que més ens crida l'atenció, perquè comunica directament amb un sol dormitori, convertint-se amb un estatge particular de la cambra.

L'imprescindible arc, ens deixa veure d'un cop d'ull els dos restants aiguavessos, al del mig una sala molt acollidora adornada per l'escala, amb un arrambador de ferro molt senzill i sols adornat per les dues bolles daurades, davall l'escala hi havia un rebost, i els actuals propietaris esbucaren la paret conservant els escudellers.

Les butaques que veis a la fotografia, són uns dels únics

mobles moderns que tenen. En Macià ens diu que està molt content de què el menjador que tenien, de quan se casaren, i mai empraven, se corcàs perquè així el llevaren i tragueren els mobles antics que actualment tenen i tenien arraconats.

L'actual menjador que el podeu veure a la fotografia, és molt pràctic i actual, i no dissona gens de la resta de la casa, amb una xemeneia per l'hivern i la cuina just al devora, una cuina petitíssima on just hi ha el rentador, cuina i gelera, i que tot està a mà.

Al pis hi ha les cambres i dues sales unides per una

obertura, altre cop estan repletas de mobles antics. N'Antònia ens diu que du molta feina de fer net i ho creim perquè n'hi ha molts de reconets, no fa massa canviaren el capell, el tornaren posar de bigues de fusta i aquest cop amb bovedilles de test deixant-les vistes.

No sabem que ens impressiona més, si la casa en sí o el seu antic i senyorial mobiliari que a poc poc els seus propietaris han anat cuidant amb molta cura.

Pere Calafat
Fotos: Rafel Pizà

Tallers d'Automòbils

Martín Cañellas Ferrando

REPARACIÓ DE AUTOMÒBILS EN GENERAL
—ESPECIALITAT EN RENAULT—

TALLER
AUTORITZAT

BENDIBERICA

**VENDA
D'AUTOMÒBILS**

Bernat Sta. Eugènia, 71
(Ctra. d'Inca)

Tel. 62 06 74 SANTA MARIA DEL CAMÍ

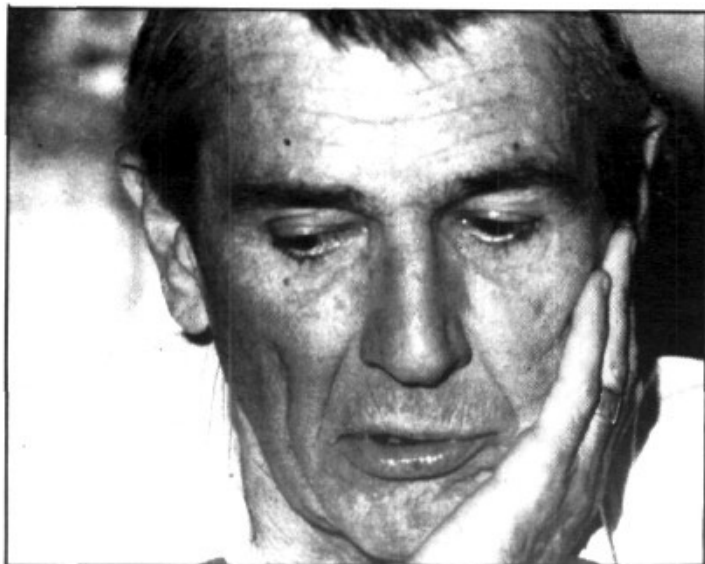
Sa Perxa

tota casta d' embotits,
formatges i patés
pollastres a l' ast

Tel. 62 11 17

SANTAMARIERS AL CENTRE CULTURAL VERÍ-PELAIRES

Estic ben segura que molts de nosaltres ens passarem per ull el diari dels dies 1 i 2 de juny, a on ocupava les primeres pàgines la inauguració d'un dels Centres Culturals més importants d'Espanya, el «Centre Cultural Verí». La inauguració va esser ben sonada en quant a presència de personatges, des del Rei fins a un caramull de gent del món de la política i la cultura.

El que és sorprenent és que enmig de tota aquesta gent hi havia els personatges principals que permeten que aquestes coses passin o siguin possibles, són els artistes: JOAN MIRÓ, MATEU BAUZÁ, RAMON CANET, PEP CANYELLES, MARIA CARBONERO, MENENDEZ ROSAS, RITCH MILLER, PAVIA, JOAN RIUTORT, SIRVENT, ULBRICHT. Aquests són els noms dels que formaven l'exposició. Emperò aquí sorgeix l'inesperat per a molts de nosaltres.

Quants no coneixeu aquell homo que baixava de Son Ferreriol amb bicicleta. Aquell home de Texas que des del 62 viu a Mallorca i que els veïnats li diuen «es pintor», aquell homo que sorprèn quan se'n va a comprar i saluda els seus veïnats i coneguts en bon mallorquí. Estam xerrant d'en Ritch Miller. Aquest homo que tant s'ha inspirat en la Vall de Coanegra. Més explícit no pot ésser del que estima el nostre paisatge, encara que sempre té lloc per pintar unes titelles màgiques que només són seves i una vegada creades les comparteix

amb el que sigui capaç d'acostar-se a la pintura.

I més sorpresa aquesta vegada, o millor dit, una altra vegada amb en Pep Sirvent. Tots recordarem l'escultor d'aspecte seriós i rialler resplendent, que cada vegada ens sorprèn amb les seves escultures. Primer li coneixem juguetons i mòbils horitzontals, després verticals i ara de les dues castes. Emperò han crescut, ara són escultures quasi gigants. Han crescut tant com el seu nom, Sirvent, que està dins els grans escultors.

Ara podríem xerrar de l'edifici ubicat dins el carrer Verí (Palma) i a on una gent especialitzada ha hagut de fer molta de feina per deixar aquest vell convent convertit en una meravellosa Galeria d'Art. Restaurant amb delicadesa i sensibilitat, traient tot allò que valia la pena i destapant allò que durant tants d'anys possiblement havia estat enterrat. El principal restaurador és un altre santamariers: n'Antoni Obrador, més conegut per «es senyor de Son Berenguer». Conegut per diverses restauracions dins el poble i en aquests moments a nivell nacional.

Haureu comprovat que no vos he explicat com és aquest lloc, ni les obres en concret, així que un dia que baixeu a Ciutat aprofitau, o perquè no, anau-hi a posta. Val la pena.

I des d'aquí vull donar d'enhonorabona en aquests tres personatges, que se la tenen ben merescuda. ENHORABONA.

MAC.

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

NOVAMENT AMB VOSTÈS:

Serveis

J.G. Oliver

FONTANERIA - REPARACIÓ - INSTAL·LACIÓ:

- MATERIAL SANITARI: recanvis e instal·lació
- MATERIAL DE REGATGE - TUB POLIETILENO - TUBERIA PLÀSTIC: venda e instal·lació. 10% dte.
- MOBLES BANY - MIRALLS - GRIFERIA (Roca, Buades). 5% dte.
- CORTINES - ESTORES - MONERIES·DECORACIÓ. 15 % dte.
- VENDA E INSTAL·LACIÓ DE MOTO-BOMBES i DEPURACIÓ
- PRODUCTES QUÍMICS.

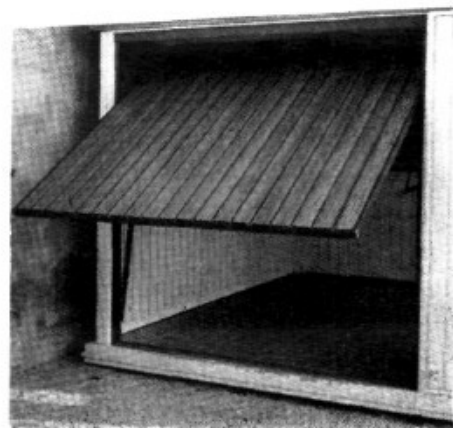
ESTUFES. SUPRA. CARPINELLI. AUSTROFLAM:

- ESTUFES PER EMPOTRAR DINS XEMENEIES
- ESTUFES VISTES SENSE OBRA
- XEMENEIES D'OBRA
- ESTUFES PER A CALEFACCIÓ
- ESTUFES SEGUÍ. ESTUFES ECONÒMIQUES
- INSTAL·LACIÓ I NETEJA DE CALEFACCIÓ

A CONTINUACIÓ ELS INFORMAM DEL NOSTRE NOU PRODUCTE:

- PORTES BASCULANTS
- PORTES SECCIONALS
- AUTOMATISMES
- PORTES ENROTLLABLES .
- TALLA FOCS
- BALLESTA, etc...

PRESSUPOST SENSE COMPROMÍS

Bernat de Santa Eugènia (Cra. Palma - Inca)
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Tel. i Fax: 62 12 64

PRESENTACIÓ DE LA BIOGRAFIA DEL RECTOR CALDENTY ESCRITA PER JOSEP CAPÓ

El dia 16 de juny, a les 8'30 es va presentar a l'Església Parroquial de Santa Maria del Camí la biografia del Rector Caldentey, escrita per Josep Capó i Juan. El llibre va esser presentat per Mossèn Gabriel Ramis, postulator de la causa de beatificació de Mossèn Rafel Caldentey i Perelló.

Gabriel Ramis va dir en què consistia la biografia d'aquest

Quadre de n'Agustí Buades (pintat devers dos anys després de la mort del rector)

home insigne. Josep Capó, l'autor del llibre, va dir els motius que havia tengut per escriure'l. Explicà que quan era jove la gent major que havia conegut el rector l'anomenava amb freqüència, deien: «el rector Caldentey va dir», «el rector Caldentey va fer», «ja ho deia el rector Caldentey»... el Rector Caldentey seguia viu dins la memòria de la gent, i era una llàstima que ara la vida, les obres i les ensenyances d'aquest gran home quedassin obligades.

Presidia l'acte Teodor Úbeda, bisbe de Mallorca, que també va recomanar que es llegís aquesta biografia per les famílies de Santa Maria. La Parròquia estava plena de gom en gom. Tots els oradors varen esser molt aplaudits.

Aquest més es compleixen 103 anys de la mort del rector. Havia nascut l'11 de març de 1818 a Manacor. Era senzill, auster, empenedor i sobretot molt caritatiu en aquells anys de tanta pobresa. La seva virtut més característica era la preocupació i la caritat que tenia amb els altres. Amb aquesta finalitat va fundar les Germanes de la Caritat de Santa Maria, perquè ensenyassin les lletres als infants i assistissin els malalts.

Va fer moltes millores materials a la Parròquia: la capella fonda, la rectoria, la campana grossa i va cedir l'antiga rectoria a les monges. També va fer molt de catecisme, amb un èxit extraordinari ja que sabia connectar amb gran facilitat amb els infants i amb el poble.

A una època en què no hi havia premsa, ni ràdio, i l'analfabetisme era massiu, la influència del Rector Caldentey va esser molt gran. Encara ara hi ha un record viu en la gent major. La gent jove el coneix poc. És en part per aquest motiu que Josep Capó ha escrit la seva biografia, perquè sigui conegut a Santa Maria i fora del poble.

El llibre, d'altra banda, reflecteix la situació religiosa i social a la segona meitat del segle passat. Té un interès enorme per a conèixer com era Santa Maria i Mallorca en aquell moment. Un moment en què degut a la situació política l'església va sofrir unes certes limitacions a la seva acció pastoral.

Sobre el Rector Caldentey hi va influir molt Monsenyor Cabrera, un capellà andalús que va formar seminaristes de l'estat espanyol a Gènova d'Itàlia, i llavors va estar sis anys a Mallorca.

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.ª

Telèfon 24 68 74

Palma de Mallorca

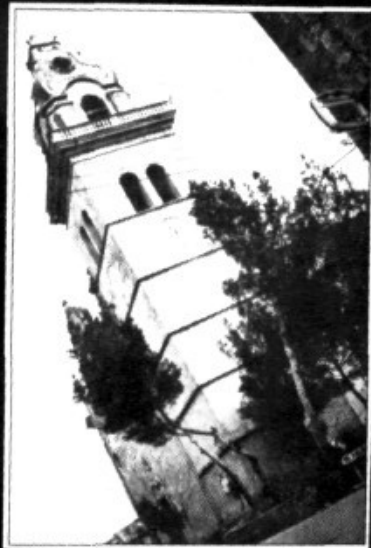
Carrer Casasnovas, 21

Telèfon 62 06 02

Santa Maria del Camí

EL RECTOR CALDENTEY

Les fonts principals del treball d'investigació de Mossèn Josep Capó són l'Arxiu Parroquial, l'Arxiu Diocesà, la premsa diària, les fitxes que deixà escrites Mossèn Joan Vich, la bibliografia general sobre l'època i la investigació oral directa. Una feïnada que fa por, amb quatre anys bons la tasca quasi diària, que ens ha donat una altra obra essencial per a la història de Santa Maria.

El llibre té 200 planes, i ha estat publicat amb la col·laboració del Consell Insular de Mallorca, l'Ajuntament de Mancor, l'Ajuntament de Santa Maria del Camí, la Caixa de Balears i la Caixa de Pensions. Està a la venda als estancs del poble.

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTES

Mateu Joan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

Telèfon 46 52 11

PALMA DE MALLORCA

ENTREGA DELS PREMIS PREMSA FORANA

JOAN SERRA OBTÉ EL PREMI PERIODÍSTIC

El company de l'equip de Redacció Joan Serra i Mercadal obtingué el premi periodístic Premsa Forana de la setena convocatòria corresponent al segon semestre del 89 i primer del 90 que anualment otorga l'associació de la Premsa Forana de Mallorca amb el patrocini de la Caixa de Balears «Sa Nostra».

L'acte d'entrega de premis fou al completxe Modelmón a la carretera a la carretera de Manacor, a Algaida el passat divendres dia vint-i-dos.

El jurat estava compostat per destacats periodistes i escriptors.

Joan Serra obtingué el premi, per la sèrie d'entrevistes que mes rera mes vénen aparaguent a la nostra revista, també gaudiren de l'anomenació els companys de la revista Bona Pau de Vilafranca per la secció «dos dits de seny» i els de la revista «Artà» per l'article «especimens artanencs». Els premis consistiren en una dotació en metàl·lic de cinquanta mil pessetes i un diploma acreditatiu del premi.

fusteria

Bartomeu Canyelles Rubí

TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dets Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

ENTRE FOGONS

GASPATXO ANDALÚS

Ja ha arribat la calor, per això, n'Àngels Romero fa bé de suggerir-nos aquest plat d'estiu, típic d'Andalusia, que com més fresc sigui, més bo és. N'Àngels ens diu que allà a Xerés de la Frontera, on ella va néixer, el fan, i el treuen a la taula dins un «lebrillo», que va ésser un cossioll de fang, però sense forat, és clar.

INGREDIENTS:

- Sal
- 2 alls
- 1 pebre verd
- 1 tomàtiga grossa
- 1 cogombre
- molla de pa
- oli
- vinagre
- aigua.

Preparació:

Posam dins un «lebrillo», pot servir qualsevol recipient, sal, 2 alls, el pebre, ho picam tot amb una massa de murter, fins que quedi ben capolat, després hi posam un poc de molla de pa, la tomàtiga pelada i sense llavors i l'oli, ho capolam i

remanam molt. Hi afegim el vinagre, l'aigua, el cogombre talla a quadrets ben petits, i molla de pa a trocets. Ho rectificam de sal i vinagre. El posam dins la gelera. Si el cogombre no agrada es pot prescindir-ne.

